

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
КАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА**

Навчально-науковий юридичний інститут

Кафедра політики у сфері боротьби зі злочинністю та кримінального права

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ КРИМІНАЛЬНО-ПРАВОВОЇ ПОЛІТИКИ

Рівень вищої освіти – другий (магістерський)

Освітньо-наукова програма Право

Спеціальність 081 Право

Галузь знань 08 Право

Затверджено на засіданні кафедри
політики у сфері боротьби зі
злочинністю та кримінального права
Протокол № 1 від «25» серпня 2025 р.

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	Актуальні питання кримінально-правової політики
Викладач (-і)	Медицький Ігор Богданович, завідувач кафедри правоохоронної діяльності, доктор юридичних наук, професор
Контактний телефон викладача	(0342) 596134
Е-mail викладача	ihor.medytskyi@pnu.edu.ua
Формат дисципліни	Заочний
Обсяг дисципліни	6 кредитів ЄКТС, 180 год.
Посилання на сайт дистанційного навчання	https://d-learn.pnu.edu.ua/ При вивченні навчальної дисципліни використовуються можливості платформи Google Classroom, Google Meet, Zoom та ін.
Консультації	Консультації проводяться відповідно до Графіку індивідуальних занять зі студентами, розміщеному на інформаційному стенді та сайті кафедри. Також можливі консультації шляхом листування через корпоративну електронну пошту
2. Анотація до навчальної дисципліни	
<p><u>Предметом</u> вивчення навчальної дисципліни є теоретико-прикладні засади розвитку міжнародного гуманітарного права, міжнародного кримінального права, сучасної кримінально-правової політики України.</p> <p>Програма навчальної дисципліни складається з таких змістових <u>модулів</u>:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Актуальні питання міжнародного гуманітарного права. 2. Актуальні питання міжнародного кримінального права. 3. Актуальні питання кримінального права України. <p>Збройна агресія проти України активізувала переосмислення та осучаснення практики використання як міжнародних, так і національних правових інститутів. Цивілізованою спільнотою констатовано факти невибіркових атак на житлові райони та цивільну інфраструктуру в Україні, об'єктивовані наслідки злочину геноциду та воєнних злочинів (страсти, викрадення, сексуальне насильство, катування, перешкоджання у доступі до продуктів та послуг із життєзабезпечення). Порухення правил поведінки воюючих під час збройних конфліктів, встановлених обмежень та заборон певних методів і засобів ведення військових дій та різних форм захисту осіб (учасників конфліктів чи ні) вимагає звернення до положень міжнародного гуманітарного права та покладення на державу-агресора міжнародно-правової відповідальності. Україна потребує підтримки міжнародного співтовариства також і у питанні притягнення до індивідуальної кримінальної відповідальності військово-політичного керівництва держави-агресора. Виконання Україною прийнятих на себе зобов'язань у частині протидії міжнародним злочинам та злочинам міжнародного характеру (конвенційним злочинам) ускладнюється зростанням їх числа та масштабністю наслідків. Дана проблема вимагає спільних зусиль держав та їх співробітництва, відбувається «інтернаціоналізація» заходів протидії злочинності, розробка та узгодження яких піднімається до міжнародно-правового рівня. Міжнародно-правової регламентації потребують питання гармонізації кримінально-правової заборони, оптимізації систем кримінального правосуддя, координації превентивних антикримінальних зусиль держав. Кримінально-правова політика України під впливом збройної агресії демонструє суттєву трансформацію та збільшення обсягу реагування на злочини проти основ національної безпеки держави, кримінальні правопорушення проти особи (її життя та здоров'я; волі, честі та гідності; статевої свободи і недоторканості), кримінальні правопорушення проти власності, злочинні</p>	

посягання на узяті під кримінально-правову охорону громадську безпеку і правопорядок. Частота та динаміка змін до законодавства викликає потребу у одноставності позицій щодо розуміння змісту відповідних кримінально-правових норм та кваліфікації на практиці.

3. Мета та цілі навчальної дисципліни

Метою вивчення навчальної дисципліни «Актуальні питання кримінально-правової політики» є формування у здобувачів системи знань про: 1) сферу застосування міжнародного гуманітарного права, кваліфікацію та класифікацію збройних конфліктів, правовий статус їх учасників, типових порушень норм міжнародного гуманітарного права та можливу відповідальність; 2) сутність міжнародного кримінального права, характеристику міжнародних злочинів та злочинів міжнародного характеру (конвенційних злочинів); кримінально-правові механізми захисту міжнародного правопорядку та загальні засади міждержавного співробітництва у цій сфері; 3) сучасну кримінально-правову політику України, особливості кримінально-правової кваліфікації найбільш поширених та актуальних у частині протидії злочинів/кримінальних правопорушень (проти основ національної безпеки України, особи, власності, громадської безпеки, громадського порядку та моральності та ін.).

Основними цілями вивчення дисципліни є набуття здобувачами загальних та спеціальних компетентностей у частині основних категорій, принципів та норм міжнародного гуманітарного права; кримінально-правових механізмів захисту міжнародного правопорядку та загальних засад міждержавного співробітництва у цій сфері; кримінально-правової кваліфікації деліктів за чинним законодавством України.

4. Результати навчання (компетентності)

Інтегральна компетентність:

Здатність розв'язувати задачі дослідницького та/або інноваційного характеру у сфері права.

Загальні компетентності:

- ЗК 1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.
- ЗК 2. Здатність проводити дослідження на відповідному рівні.
- ЗК 8. Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності).
- ЗК 9. Здатність працювати в міжнародному контексті.
- ЗК 10. Здатність розробляти проекти та управляти ними.

Фахові компетентності:

- СК 1. Здатність застосовувати принципи верховенства права для розв'язання складних задач і проблем, у тому числі, у ситуаціях правової невизначеності.
- СК 2. Здатність аналізувати та оцінювати вплив правової системи Європейського Союзу на правову систему України.
- СК 3. Здатність аналізувати та оцінювати вплив Конвенції про захист прав людини та основоположних свобод, а також практики Європейського суду з прав людини на розвиток правової системи та правозастосування в Україні.
- СК 4. Здатність оцінювати взаємодію міжнародного права та міжнародних правових систем з правовою системою України.
- СК 5. Здатність використовувати сучасні правові доктрини та принципи у правотворчості та в процесі застосування інститутів публічного і приватного права, а також кримінальної юстиції.
- СК 6. Здатність обґрунтовувати та мотивувати правові рішення, давати розгорнуту юридичну аргументацію.
- СК 8. Здатність застосувати медіацію та інші правові інструменти альтернативного позасудового розгляду та вирішення правових спорів.
- СК 9. Здатність застосовувати міждисциплінарний підхід в оцінці правових явищ та правозастосовній діяльності.

- СК 10. Здатність ухвалювати рішення у ситуаціях, що вимагають системного, логічного та функціонального тлумачення норм права, а також розуміння особливостей практики їх застосування.
- СК 11. Здатність критично оцінювати ефективність представництва і захисту прав, свобод та інтересів клієнтів.
- СК 12. Здатність розвивати та утверджувати етичні стандарти правничої діяльності, стандарти професійної незалежності та відповідальності правника.
- СК 14. Здатність самостійно готувати проекти нормативно-правових актів, обґрунтовувати суспільну обумовленість їх прийняття, прогнозувати результати їх впливу на відповідні суспільні відносини.
- СК 15. Здатність самостійно готувати проекти актів правозастосування, враховуючи вимоги щодо їх законності, обґрунтованості та вмотивованості.
- СК 16. Здатність виявляти, припиняти, розслідувати правопорушення, виявляти та усувати причини й умови, що сприяють їх здійсненню.

Програмні результати навчання:

- ПРН 10. Аналізувати взаємодію міжнародного права та міжнародно-правових систем з правовою системою України на основі усвідомлення основних сучасних правових доктрин, цінностей та принципів функціонування права.
- ПРН 11. Використовувати передові знання і методики у процесі правотворення та правозастосування інститутів публічного та приватного права і кримінальної юстиції.
- ПРН 13. Аналізувати та оцінювати практику застосування окремих правових інститутів.

5. Організація навчання

Обсяг навчальної дисципліни

лекції	16
семінарські заняття / практичні / лабораторні	16
самостійна робота	148

Ознаки навчальної дисципліни

Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний / вибірковий
2	081 Право	1	нормативний

Тематика навчальної дисципліни

Тема	кількість год.		
	лекції	заняття	сам. роб.
Змістовий модуль 1. Актуальні питання міжнародного гуманітарного права			
Тема № 1. Сфера застосування міжнародного гуманітарного права. Поняття та види збройних конфліктів.	2	2	10
Тема № 2. Правовий статус окремих категорій осіб у міжнародному гуманітарному праві.	2	2	12
Тема № 3. Дотримання міжнародного гуманітарного права. Відповідальність за порушення міжнародного гуманітарного права.	2	-	12
Змістовий модуль 2. Актуальні питання міжнародного кримінального права			
Тема №4. Міжнародні злочини та злочини міжнародного характеру (конвенційні злочини)	2	2	10
Тема №5. Відповідальність та покарання у міжнародному кримінальному праві	2	2	10
Тема №6. Юрисдикція держав щодо міжнародних злочинів у міжнародному праві.	2	2	12

Тема №7. Юрисдикція та аспекти діяльності Міжнародного кримінального суду.	2	2	12
Змістовий модуль 3. Актуальні питання кримінального права України			
Тема №8. Загальна характеристика та особливості кваліфікації злочинів проти основ національної безпеки України	-	2	10
Тема №9. Загальна характеристика та особливості кваліфікації кримінальних правопорушень проти особи	-	2	10
Тема №10. Загальна характеристика та особливості кваліфікації кримінальних правопорушень проти власності	2	-	10
Тема №11. Загальна характеристика та особливості кваліфікації кримінальних правопорушень проти громадської безпеки	-	-	10
Тема №12. Загальна характеристика та особливості кваліфікації кримінальних правопорушень проти громадського порядку та моральності	-	-	10
Тема №13. Загальна характеристика та особливості кваліфікації кримінальних правопорушень у сфері службової діяльності та професійної діяльності, пов'язаної з наданням публічних послуг	-	-	10
Тема №14. Загальна характеристика та особливості кваліфікації кримінальних правопорушень проти миру, безпеки людства та міжнародного правопорядку	-	-	10
	ЗАГ.:	16	16
6. Система оцінювання навчальної дисципліни			
Загальна система оцінювання навчальної дисципліни	Визначається Порядком організації та проведення оцінювання успішності здобувачів вищої освіти Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника, введеним в дію наказом ректора Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника від 19 травня 2023 р. № 309. https://efund.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/172/2023/09/poriadok-orhanizatsii-ta-provedennia-otsiniuvannia-uspishnosti-zdobuvachiv-vyshchoi-osvity.pdf , а також Методичними рекомендаціями до порядку оцінювання успішності здобувачів вищої освіти у навчально-науковому юридичному інституті (далі - МРПОУ), затвердженими Вченою радою навчально-наукового юридичного інституту Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника, протокол №13 від 27 червня 2024 року) https://law.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/100/2024/11/metodychni-rekomendatsii-pro-poriadok-otsiniuvannia-uspishnosti.pdf .		
Вимоги до письмової роботи	Передбачається виконання 1 письмової самостійної роботи (пп. 2.5.4 МРПОУ). Завдання для самостійної роботи розробляються керівниками навчальних дисциплін, затверджуються на засіданні відповідної кафедри, включаються до методичних вказівок, розміщуються на сайті та/або видаються безпосередньо здобувачам під час настановних сесій (начитки лекцій). Студенти виконують відповідні завдання у міжсесійний період, при цьому маючи можливість консультиватися з викладачем в години проведення індивідуальних занять, і здають їх на відповідні кафедри за 10 днів до початку екзаменаційно-залікової сесії (пп. 3.3.1 МРПОУ). Максимальна кількість балів за самостійну роботу – 25 (пп. 3.3.2		

	МРПОУ).
Семінарські заняття	Завдання для семінарських занять визначені у методичних вказівках, що розміщені на сайті кафедри: https://kkp.pnu.edu.ua/navchalno-metodychni-materialy-2/ , а також в системі дистанційного навчання. Максимальна кількість балів за семінарські заняття – 25 (пп. 2.5.3 МРПОУ).
Умови допуску до підсумкового контролю	Невиконання завдань для самостійної роботи чи невчасна її здача на кафедрі є підставою для недопуску здобувача до здачі екзамену.
Підсумковий контроль	Екзамен. Варіанти завдань на екзамен, бали за їх виконання, критерії оцінювання розробляються керівником навчальної дисципліни та затверджуються на засіданні відповідної кафедри (пп. 3.3.4 МРПОУ). Підсумковий бал складається з суми підсумкового балу за семінарські заняття (максимально 25 балів), балу за самостійну роботу (максимально 25 балів) та балу за екзамен (максимально 50 балів) (пп. 2.5.1-2.5.2 МРПОУ). Підсумковий бал становить максимального 100 балів.

7. Політика навчальної дисципліни

Письмові роботи:

Зміст питань, форма та структура завдань та інструкції щодо виконання обов'язкових (самостійної роботи) та додаткових (письмових завдань за питаннями самостійного опрацювання, письмових експрес-опитувань тощо) письмових робіт визначаються викладачем, що проводить семінарські заняття, за погодженням з викладачем, що проводить лекційні заняття (Розділ 3 МРПОУ). За бажанням (для отримання додаткових балів) студенти можуть виконувати індивідуальні завдання (пп. 3.1.4.1-3.1.4.3 МРПОУ). Види індивідуальних завдань та інструкції щодо їх виконання знаходяться на кафедрі та на сайті кафедри: <https://kkp.pnu.edu.ua/navchalno-metodychni-materialy-2/>

Академічна доброчесність:

Очікується, що студенти будуть дотримуватися принципів академічної доброчесності, визначених Положенням про запобігання академічному плагіату та іншим порушенням академічної доброчесності у навчальній та науково-дослідній роботі здобувачів освіти Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника <https://pnu.edu.ua/wp-content/uploads/2022/09/Нова-редакція-Положення-про-запобігання-академічному-плагіату.pdf>, усвідомлюючи наслідки порушення.

Реагування на порушення академічної доброчесності здійснюється відповідно до встановлених процедур https://efund.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/172/2024/05/pr.01.1.1-08_2024-protsedura_8_universytet.pdf.

Відвідування занять:

Очікується, що всі студенти відвідають лекції і семінарські заняття. Відпрацювання пропущених занять не є обов'язковим і проводиться лише за бажанням студента.

Неформальна освіта:

Питання визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті регулюється Положенням про визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної освіти, в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника https://efund.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/172/2023/05/02-07.33_2022-polozhennia-pro-vyznannia-rezultativ-navchannia-zdobutykh-shliakhom-neformalnoi-osvity-v-prykarpatskomu-natsionalnomu-universyteti-imeni-vasyliya-stefanyka.pdf

8. Рекомендована література

1. Сенаторова О. В. Права людини і збройні конфлікти : навч. посіб. Київ: ФОР Голембовська О. О. 2018. 208 с.

2. Базов В. П. Теорія та принципи міжнародного гуманітарного права: монографія. К. : Фенікс, 2020. 512 с.
3. Нільс Мельцер. Міжнародне гуманітарне право: загальний курс. МКЧХ, 2021. 398 с.
4. Військові і воєнні злочини за законодавством України та міжнародним гуманітарним правом. Воєнні злочини армії росії в Україні 2014-2022. К. : ВД «Професіонал», 2022. 280 с.
5. Міжнародне гуманітарне право : навчально-методичний посібник / М. В. Грушко, В. В. Музика, Т. С. Федорова, В. В. Владиславська / за ред. О. В. Бігняка. Одеса : Видавничий дім «Гельветика», 2022. 136 с.
6. Міжнародне гуманітарне право. Особливості застосування в умовах збройної агресії РФ проти України / Укл.: Алієв Р. В., Ануфрієв М. І., Бортняк В. А., Грицай Т. Г., Дрозд О. Ю., Дубенко О. І., Журавльов Д. В., Копотун І. М., Коропатнік І. М., Кривенко О. В., Курилюк Ю. Б., Петков С. В., Сивка В. В. Київ. ВД «Професіонал», 2023. 598 с.
7. Грушко М. В., Громовенко К. В., Мануїлова К. В. Міжнародно-правове регулювання збройних конфліктів. Одеса: Видавництво «Юридика», 2023. 132 с.
8. Пасіка С. П. Міжнародне гуманітарне право та міжнародне співробітництво у воєнній сфері України: довідник. К.: «Ліра-К», 2024. 256 с.
9. Дідківська Г. В. Кримінологічна характеристика участі України в системі запобігання міжнародної злочинності: монографія. Вінниця : ТВОРИ, 2019. 356 с.
10. Попко В. В. Транснаціональне кримінальне право: міжнародний аспект: монографія. Київ : Київський університет, 2019. 431 с.
11. Попко В. В. Міжнародне кримінальне право: підручник. К.: ВПЦ «Київський університет», 2023. 623 с.
12. Леган І. М. Міжнародне співробітництво у сфері запобігання та протидії транснаціональній злочинності [Текст] : монографія / І. М. Леган. Чернігів : НУ «Чернігівська політехніка», 2021. 328 с.
13. Сироїд Т. Л. Міжнародне кримінальне право : підручник / Т. Л. Сироїд ; Харків. нац. ун-т ім. В. Н. Каразіна. Вид. 2-ге, допов. Харків : Право, 2025. 536 с.
14. Міжнародний кримінальний суд : навчальний посібник. 2-ге вид. Київ: Компанія ВАІТЕ, 2024. 234 с.
15. Базов О.В. Міжнародно-правові засади організації та діяльності міжнародних кримінальних судів: монографія. Київ: Алерта, 2023. 628 с.
16. Романюк Б. В., Бантишев О. Ф. Кримінальна відповідальність за міжнародні злочини в Україні: монографія. Київ: Юрінком Інтер, 2025. 388 с.
17. Дорохіна Ю. А. Злочини проти власності. Теоретико-правове дослідження : монографія / Ю.А. Дорохіна. Київ : Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2016. 744 с.
18. Чуваков О. А. Злочини проти основ національної безпеки: проблеми кримінально-правової теорії і практики. Одеса: Фенікс. 2017. 362 с.
19. Чорний Р. Л. Злочини проти основ національної безпеки за кримінальним правом України [Текст] : [монографія] / Р. Л. Чорний. Хмельницький : Хмельниц. ун-т упр. і права, 2018. 525 с.
20. Катеринчук К. В. Злочини проти здоров'я особи: проблеми кримінально-правової теорії та практики [Текст] : монографія / К. В. Катеринчук. Київ : ФОП Маслаков, 2018. 408 с.
21. Дудоров О. О. Злочини проти статевої свободи та статевої недоторканості особи (основні положення кримінально-правової характеристики) : практ. порадник / О. О. Дудоров; МВС України, Луган. держ. ун-т внутр. справ ім. Е. О. Дідоренка. Северодонецьк : РВВ ЛДУВС ім. Е. О. Дідоренка, 2018. 92 с.
22. Зінченко І. О. Кваліфікація кримінальних правопорушень проти життя та здоров'я особи [Текст] : навч. посіб. / І. О. Зінченко, О. О. Володіна ; за заг. ред. д-ра юрид. наук, проф., акад. НАПрН України М. І. Панова ; Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого. Харків : Право, 2019. 246 с.

23. Злочини проти власності: правова кваліфікація і методика розслідування / Хавронюк М. І., Дудоров О. О., Луцик В. В., Задоя К. П., Карчевський М. В. Київ: Дакор, 2019. 448 с.
24. Андрушко А. В. Теоретико-прикладні засади запобігання та протидії злочинам проти волі, честі та гідності особи: монографія. Київ: Ваіте, 2020. 560 с.
25. Мовчан Р. О. «Воєнні» новели Кримінального кодексу України: правотворчі та правозастосовні проблеми : монографія / Р. О. Мовчан. Київ: Норма права, 2022. 244 с.
26. Кваліфікація окремих кримінальних правопорушень проти воєнної безпеки України : навчальний посібник / А. Є. Фоменко, О. С. Юнін, В. С. Березняк, В. В. Шаблистий та ін. Київ : Алерта, 2023. 532 с.

Детальний перелік монографічної, наукової, науково-практичної літератури, нормативних джерел та інформаційних ресурсів до кожної теми міститься в навчально-методичних посібниках:

Медицький І. Б. Актуальні питання кримінально-правової політики: методичні вказівки для семінарських занять здобувачів вищої освіти ОР «Магістр» заочної форми навчання. Івано-Франківськ: навчально-науковий юридичний інститут Карпатського національного університету імені Василя Стефаника, 2025.

Медицький І. Б. Актуальні питання кримінально-правової політики: методичні вказівки для самостійної роботи вищої освіти ОР «Магістр» заочної форми навчання. Івано-Франківськ: Карпатського національного університету імені Василя Стефаника, 2025.

Викладач

Ігор МЕДИЦЬКИЙ